

10 GODINA SOCIJALNO PEDAGOŠKE POMOĆI OBITELJIMA U OKRUGU GIFHORN (NJEMAČKA) 1987-1997

Iris Fanger

Sabine Moeller

Dieter Nachtigall-Kuschnick

Diakonische Heime in Kaestorf e. V.

Jugendhilfe Rischborn

Hauptstrasse 51, 38518 Gifhorn

Beratungsstelle: Steinweg 65

Sadržaj

1. 10-godišnji jubilej socijalnopedagoške pomoći obiteljima (SPPO) 1987-1997
2. Konceptcija
3. Aktivnosti
4. Izjave obitelji
5. Što nama pruža posao?
6. Završna riječ i pogled u budućnost

1. 10 GODINA SPPO (1987-1997)

Socijalnopedagoška pomoć obiteljima započela je s radom 1987. godine, sa zaposlenim jednim stručnim djelatnikom. 1992. godine proširila se za polovicu, a 1995. godine za slijedeću polovicu radnog mjesta, ukupno na dva planirana radna mjesta. Veseli nas ustrojstvo slijedećeg radnog mjesta, što je uslijedilo 1997. god., a mi ga vidimo kao potvrdu naše djelatnosti.

Do sada je u okviru našega rada pedagoški bilo praćeno 34 obitelji sa 119-ero djece. U ovom trenutku, socijalnopedagoškom pomoći obiteljima zbrinuto je 10-ero obitelji s 41 djetetom.

2. KONCEPCIJA SPPO

Socijalnopedagoška pomoć obiteljima je samostalna forma pomoći mladima, prema članku 31. Zakona o djeci i mladeži. Radi se o dugotrajnoj ambulantnoj mjeri pomoći za svladavanje svakodnevice unutar pogodnih obitelji i obuhvaća sve članove obitelji u procesu većeg samorazumijevanja i boljeg osamostaljivanja. Cilj je postizanje nezavisnosti i autonomije obitelji.

Sveobuhvatna pomoć pruža:

1. Odgoj i brigu za dijete u pedagoškom i praktičnom području (posjet liječniku, odlazak u vrtić, školu, savjetovalište)
2. Kontakte s uredima i institucijama (za zapošljavanje, za socijalu i mladež, za zdravstvo, prijavu prebivališta i dr.)
3. Stabilizaciju zajedničkog obiteljskog života i partnerskih problema, kod samohranih i roditelja koji žive odvojeno, kod problema alkoholizma (posjeti savjetovalištim: anonimni klubovi alkoholičara, ured za socijalnu medicinu..)
4. Pojašnjavanje, uspostavu i osiguranje privrednih odnosa koji su orijentirani na financijske mogućnosti, npr. kroz izradu financijskog plana, reguliranje dugova i dr.
5. Reguliranje značaja kućnog gospodarstva, npr. izrada kućnog plana, praktična primjena kućnog vodiča (traženje povoljnih trgovina)
6. Pomoć kod orijentacije obitelji prema van (socijalno okruženje), u području slobodnog vremena: posjeti športskim mjestima, događanjima u vrtiću i školi..

Temelj takvog rada je obostrani odnos pun povjerenja. Ciljevi djelovanja zajednički su formulirani i pismeno povezani. Važna je pravilna izmjena Socijalnopedagoške pomoći obitelji i Službe za mlade.

Osnovni uvjet za pokretanje Socijalnopedagoške pomoći obitelji je želja obitelji za promjenom njihove situacije. Potrebne su slijedeće pretpostavke: spremnost na suradnju, pritisak problema, uvid u probleme, potencijali za samopomoć i sposobnost učenja.

Obitelji koje dolaze u obzir za poduzimanje Socijalnopedagoške pomoći obitelji trebaju biti predložene od kompetentnih suradnika u Službi za mlade. Potrebno je pripremiti obitelj za takvu pomoć. Odluka o socijalnopedagoškoj pomoći obitelji donosi se na Odgojnoj konferenciji u Službi za mlade. Za vrijeme početne faze (do 3 mjeseca) slijedi pojašnjavanje je li moguća pozitivna suradnja između SPPO i obitelji. Nakon otprilike 2 mjeseca socijalni radnik u lokalnoj zajednici piše stručno izvješće u kojem upotpunjava psihosocijalnu dijagnozu ciljevima pomoći i imenovanjem pedagoški postavljenih ciljeva.

Za vrijeme završne faze (do 3 mjeseca) slijedi vremensko i sadržajno povlačenje stručnog djelatnika iz obitelji. Tada obitelj opet uči samostalno savladavati svoje probleme. Nakon završnog izvješća, pomoć obitelji se prekida.

Za djelovanje stručnog djelatnika u obitelji važna je supervizija i izmjene iskustava, mogućnost reflektiranja radnih sadržaja i ciljeva, te pojašnjavanje svoje funkcije u obitelji od strane drugih, i na taj način primjereno balansiranje s bližinom i distancom.

Cilj SPPO: obitelj treba ojačati u njenim sposobnostima, mogućnostima te poboljšati u njenoj funkciji, kako bi kasnije samostalno i zadovoljavajuće savladavala odgoj i brigu. Obitelj treba naučiti nositi se sa svojim odgovornostima. Pri tome je uvijek cilj zadržati obitelj i izbjeći izdvajanje djeteta iz obitelji.

3. AKTIVNOSTI SPPO

Na Svetog Nikolu, 1995. godine, išli smo sa sedmero djece u Prirodopovijesni muzej u Braunschweig-u. Polazak je bio napet i uzbudljiv jer se djeca nisu međusobno poznavala. Bio je hladan zimski dan i svi su se radovali dolasku u topli muzej.

Jedan sat smo planirali za šetnju kroz svijet životinja, ali posebno je za male (3 i 4-godišnjake) taj dan bio doživljaj. Interesirali su se za životinje i insekte koji su se nalazili najčešće iza stakla i postavljali su puno pitanja. Također su dodirivali izložene primjerke i pitali "koju životinju sada gledam?".

Na kraju smo išli i na "hambi".

Sva djeca bila su jedinstvena: bio je to uspješan dan i može biti ponovljen.

4. REAKCIJE OBITELJI NA ZAVRŠETAK BRIGE KROZ SOCIJALNOPEDAGOŠKU POMOĆ OBITELJI

- Zašto nam ne možete dalje pomagati? Šteta! Puno ste nam pomogli.

- Vi ste nam bili od velike pomoći. Želimo s Vama ostati u vezi.

- Ostat ćemo u vezi.

- Šteta što prestajete. Mi želimo i dalje Vašu brigu. Što moramo za to učiniti?

- Od kada ste došli k nama, ustajanje opet predstavlja zadovoljstvo.

- Naš brak je postao bolji. Opet se bavimo našom djecom kroz Vaše ponude. Vi ste nam bili od velike pomoći. Ali, ostat ćemo u vezi. Dodite opet k nama.

- Šteta što je mjera završila, bila je tako korisna.

- Vi ste nam bili od velike pomoći. Posebno ćete nedostajati djeci. Nedostajati ćete i nama, trebamo Vas!

- Kada smijemo opet dobiti SPPO? Samo kad pauza ne bi bila preduga!

- Mogla sam govoriti o svojim problemima.

- Imala sam potporu u odgoju moje djece.

- Postala sam samostalna.

- Šteta što prestajete.

- Zahvaljujemo se na Vašoj pomoći. Naša djeca su Vas zaključala u svoja srca. Ostat ćemo u vezi.

5. ŠTA NAM POSAO PRUŽA?

I mi imamo koristi od ovog rada. Mi učimo u obiteljima i stvaramo nova životna iskustva - živi se intenzivnije.

Procjenu vlastite osobe dobivamo kroz te obitelji i u doticaju sa stručnjacima.

Posao je šarolik i ponekad također avanturistički. Rezultati rada nisu unaprijed procjenjivi. Radni dan počinje najčešće s odlaskom u biro. Tako saznajemo jesu li eventualno dogovoreni razgovori ili su nastupile promjene; te konačno - odlazak u obitelj.

Treba vidjeti je li dijete/djeca otišlo u školu ili vrtić. Ako to nije slučaj, mi odvozimo dijete kuda treba. Slijedi razgovor s odgajateljicom ili razrednikom. S roditeljima razgovaramo o odgoju djece, financijskim ili partnerskim problemima. Poslije podne drugoj obitelji pružamo pomoć u učenju, nudimo za djecu aktivnosti slobodnog vremena kao: plivanje, minigolf, odlazak u park, muziciranje, modeliranje itd.

Svaku srijedu poslije podne susreću se sva djeca iz obitelji na zajedničkoj igri/druženju u biroi. Za roditelje postoji mogućnost razgovora s nama u biroi. Pomožemo im da ozbiljno shvate termine u službama, savjete oko dugovanja, praćenje

djece liječniku na sistematske preglede itd.

Puno je više uspjeha nego neuspjeha. Posljednje znači kako i udarce trebamo prevladati i ponekad ponovo krenuti od početka.

Posao zahtijeva sposobnost uživljanja, strpljenje i disciplinu. Samostalan rad i prevladavanje teškoća donosi nam veselje.

Posao nam pruža osjećaj kako smo potrebni. To jača naše samopouzdanje.

6. ZAKLJUČNA RIJEČ I POGLED U BUDUĆNOST

Na početku rada, česte su bile obitelji beskućnika. Problematika je bila slijedeća: alkoholizam, narkomanija, prezaduženost. Stanovi su bili mali, a želje za iseljenjem velike. Ponuda pomoći je glasila: zajedničko pronalaženje stana, ambulantska terapija i otplata dugova. Praktična pomoć je

postojala u domaćinstvu, prijavama u vrtić i posjetima liječniku. Struktura obitelji bila je jednostavna.

Danas se struktura obitelji promijenila, te se jače konfrontiramo s:

- razvojnim deficitima
- teškoćama ponašanja kao: teškoće učenja i koncentracije, hiperaktivnost
- rastave i odvajanja roditelja

U budućnosti se pokazuje nužnim razvijati fleksibilne forme pomoći. To može biti: umrežavanje, suradnja, djelatnosti lokalne zajednice.

Zaključili smo: obitelji su postale samosvjesnije i traže savjete i pomoć. Nama suradnicima rad u obitelji čini dobro. To je zajednički rad, pouzdanje raste, obostrane procjene i uspjesi su vidljivi.

Prevela: Nivex Koller-Trbović